

Streszczenie popularnonaukowe

Zmiany klimatyczne, rosnący protekcjonizm i rozpad bloków handlowych oraz rozwój technologiczny znacząco zmieniły globalny krajobraz gospodarczy, pociągając za sobą zwiększoną zmienność, niepewność, złożoność i niejednoznaczność (VUCA) międzynarodowego otoczenia biznesowego. Te skumulowane zjawiska, spotęgowane dodatkowo przez nagłe i nieoczekiwane wydarzenia, które w ostatnich dwóch dekadach stają się coraz bardziej powszechne (np. epidemie chorób, kryzysy gospodarcze, ataki terrorystyczne), stanowią znaczące wyzwania i możliwości dla korporacji międzynarodowych (MNEs). Niemniej jednak, ci główni aktorzy globalnego handlu znajdują się pod rosnącą presją, aby budować swoją odporność organizacyjną - systemową zdolność do radzenia sobie z długoterminowymi i skumulowanymi niepewnościami i nieprzewidywanymi zakłóceniami w otoczeniu biznesowym - jeśli mają przetrwać i rozwijać się w tak zmieniającym się i burzliwym środowisku.

Zrozumienie w jaki sposób nowe korporacje międzynarodowe wywodzące się z Polski kształtują swoje strategie odpornościowe jest szczególnie istotne ze względu na ich rosnącą rolę w światowym eksporcie i bezpośrednich inwestycjach zagranicznych. Podczas gdy polskie korporacje międzynarodowe mogą znajdować się w niekorzystnej sytuacji pod względem "tradycyjnych" przewag (rzadkie i wartościowe zasoby i technologie) w porównaniu z korporacjami z rynków rozwiniętych, często budują swoją międzynarodową konkurencyjność, ich 'nietypowe' przewagi, takich jak szybkie i efektywne uczenie się, umiejętności "nierynkowe", "polityczne" i zorientowane na „trudności”, potencjalnie czynią je bardziej odpornymi na wymienione turbulencje w otoczeniu biznesowym niż korporacje z rynków rozwiniętych. Dlatego też firmy te stanowią okazję do rozszerzenia teorii biznesu międzynarodowego wywodzącej się i mającej zastosowanie głównie w gospodarkach rozwiniętych.

Celem projektu badawczego jest zrozumienie roli "strategii odpornościowych" jako mechanizmów, za pomocą których nowe korporacje międzynarodowe z Polski radzą sobie z geopolitycznymi, technologicznymi i klimatycznymi zakłóceniami w międzynarodowym otoczeniu biznesowym, budując swoją międzynarodową konkurencyjność.

Przyjmujemy podejście uwarunkowań sytuacyjnych, aby zrozumieć, które czynniki organizacyjne i kontekstowe (zewnętrzne), w których polskie przedsiębiorstwa wielonarodowe budują odporność, co pozwala im osiągnąć trwałe i ponadprzeciętne wyniki w obliczu zakłóceń geopolitycznych, technologicznych i klimatycznych. Ze względu na eksploracyjny charakter pytań badawczych i nowatorski charakter badanych zjawisk, zastosujemy mieszane metody badawcze. Wykorzystamy metodę wielokrotnego studium przypadku (co najmniej 4 polskie korporacje międzynarodowe reprezentujące różne branże). W oparciu o wnioski z badania jakościowego, przeprowadzimy badanie eksperymentalne na menedżerach polskich korporacji międzynarodowych (n=120), z wykorzystaniem metodologii winiet eksperymentalnych (EVM). Następnie sformułujemy model badawczy i przeprowadzimy badanie ilościowe na próbie polskich korporacji międzynarodowych (n=120). Na końcu zintegrujemy wyniki badań z poprzednich zadań i sformułujemy teoretyczny model wyjaśniający odporność polskich MNEs z wnioskami dla biznesu, polityków i badaczy.

Proponowany projekt przyczyni się do rozwoju teorii na trzy sposoby. Po pierwsze, przyczyni się do rozwoju literatury w obszarze odporności organizacyjnej (OR-*organizational resilience*) poprzez kompleksową analizę wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań OR polskich MNEs w obliczu zakłóceń geopolitycznych, technologicznych i klimatycznych, koncentrując się na determinantach OR, proaktywnego i reaktywnego procesu i strategii odpornościowych oraz efektów. Po drugie, przyczynia się do lepszego zrozumienia w jaki sposób korporacje proaktywnie budują odporność. Po trzecie, projekt ma na celu identyfikację 'nietradycyjnych' przewag polskich MNEs w budowaniu "strategii odpornościowych".

Zrozumienie, w jaki sposób polskie MNE budują odporność w świecie VUCA, ma również znaczenie dla menedżerów, identyfikując kluczowe czynniki sukcesu w opracowywaniu najbardziej skutecznych strategii radzenia sobie z zakłóceniami środowiskowymi, a tym samym poprawiając międzynarodową konkurencyjność ich firm. Znaczenie projektu dla decydentów politycznych wynika z roli, jaką podmioty te mogą potencjalnie odgrywać w absorpcji i generowaniu innowacji oraz transferze tej wiedzy do Polski i polskich firm poprzez efekty zewnętrzne, a tym samym zwiększanie innowacyjności polskiej gospodarki. Jednak pomimo tego znaczenia, badania na ten temat pozostają w dużej mierze nierozpoznane w literaturze.